

บทที่ 9

ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สิทธิพงษ์ ศรีสว่างวงศ์¹

การปลูกปาล์มน้ำมัน นอกจากต้องทำการศึกษาข้อมูลในด้านต่างๆ ตามบทที่ผ่านมา สิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้ที่จะปลูกปาล์มน้ำมันอีกประการหนึ่งคือ เงินลงทุน ผลตอบแทน และผลกำไรที่ได้รับจากการปลูกปาล์มน้ำมัน ไม่มีเกษตรกรหรือผู้สนใจทางการเกษตรรายใด ไม่คิดถึงผลกำไร ดังนั้นทางคณะทำงานฯได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ในภาพรวมของประเทศไทยและจากแปลงทดสอบของกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ช่วงปี 2547-2558 ควบคู่กัน และนำมาประเมินต้นทุน ผลตอบแทน และผลกำไร

ผลการประเมินต้นทุนการผลิต ผลตอบแทนที่ได้หากลงทุนการปลูกปาล์มน้ำมัน ปาล์มน้ำมันมีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ยที่ 25 ปี ผลจากตารางที่ 9.1 พบว่า ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ค่าแรงงานร้อยละ 47.3 และค่าวัสดุการเกษตรร้อยละ 65 โดยเฉพาะค่าปุ๋ยเคมีคิดเป็นร้อยละ 28.2 ของต้นทุนทั้งหมด

ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 3 ปีแรกของการลงทุน คิดเป็นมูลค่า 16,815 บาท/ไร่ และผลจากการจำหน่ายผลผลิตได้ โดยผลิตและใช้ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำ และให้น้ำเต็มที่จะสามารถเก็บผลผลิตได้ในปีที่ 4-6 รวม 7 ตัน/ไร่ (ในราคาปาล์มน้ำมัน 3.95 บาท/กิโลกรัม) จะเริ่มได้กำไรในปีที่ 6

ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายแปลง ไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าพื้นที่ไหนสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ผลผลิตสูง เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจ ก่อนลงทุนปลูกปาล์มน้ำมัน มีข้อควรคำนึงดังนี้

1. ปาล์มน้ำมันเป็นพืชอุตสาหกรรม ต้องใช้เงินลงทุน
2. พื้นที่ที่จะปลูกปาล์มน้ำมัน ต้องมีแหล่งน้ำที่สามารถให้น้ำได้ในช่วงฤดูแล้ง หรือช่วงเดือนที่ฝนไม่ตก
3. มีตลาดรับซื้อที่แน่นอน
4. การใช้แม่ปุ๋ยตามคำแนะนำสามารถลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน
5. ต้องมีการจัดการดูแลรักษาที่เหมาะสมเพื่อให้ปาล์มน้ำมันมีผลผลิตสูงสุดตามสภาพพื้นที่

¹ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรขอนแก่น

ตารางที่ 9.1 ต้นทุน รายได้ และผลตอบแทนจากข้อมูลของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และข้อมูลปฐมภูมิจากสำนักงานเศรษฐกิจ

การเกษตร (ราคาต้นทุนทั้งหมดที่ระบุในตารางเป็นราคาที่ประมาณการจากการคำนวณ ซึ่งราคาอาจเปลี่ยนแปลงได้ โปรดตรวจสอบราคาปัจจุบันในพื้นที่ ห้ามนำข้อมูลไปใช้ในทางการค้า ในการลดหรือเพิ่มราคาใดใด)

รายการ	ต้นทุน รายได้ และผลตอบแทน ในปี 1-25 (บาทต่อไร่)																									เฉลี่ยต่อ ไร่		
	ปีที่ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		สะสม	
1. ค่าแรงและการดูแลรักษาแปลง																												
1.1 ค่าเตรียมดิน + ขุดหลุม (ปีปลูก)	500																										500	
1.2 ค่าปลูก (ปีปลูก และปลูกซ่อม)	440																										440	
1.3 ค่าเก็บเกี่ยวรวบรวม ¹ (ช่วงปีให้ผล เฉลี่ย/ปี)	-	-	-	675	1,125	1,350	1,440	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,575	1,440	1,440	1,440	1,440	1,440	1,440	1,440	29,250	
1.4 การดูแลรักษา	950	675	419	438	1,025	1,625	1,625	1,625	1,625	1,625	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325	28,864	
2. ค่าวัสดุการเกษตรและอื่นๆ																												
2.1 ดินพันธุ์ ² (ปีปลูกและปลูกซ่อม)	1,375																											
2.2 อุปกรณ์ระบบน้ำ (ไม่รวมระบบสูบน้ำ)	7,000																										7,000	
ค่าบำรุงรักษาระบบน้ำ 10%		700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	15,400	
2.3 ปุ๋ยเคมี ³	500	800	1,400	1,700	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	34,821	
2.4 ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	11,500	
2.5 ค่าวัสดุอื่นๆ น้ำมันเชื้อเพลิง และค่า ซ่อมแซมอุปกรณ์	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	11,500	
3. เสียโอกาสลงทุน ⁴	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	374.5	8,614	
4. ค่าเช่าที่ดิน																											-	
5. ค่าเสื่อมอุปกรณ์ ⁵	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	40.6	932.7	
6. ค่าเสียโอกาสอุปกรณ์ ⁵	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	83.5	
รวมต้นทุน(บาท/ไร่)	11,683	2,393	2,738	3,732	4,669	5,494	5,584	5,719	5,719	5,719	5,419	5,419	5,419	5,419	5,419	5,419	5,419	5,419	5,419	5,284	5,284	5,284	5,284	5,284	5,284	5,284	123,365	4,935
ผลผลิตทะลาย (กิโลกรัม/ไร่)	-	-	-	1,500	2,500	3,000	3,200	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,500	3,200	3,200	3,200	3,200	3,200	3,200	3,200	65,000	2,600
รายได้ (บาท/ไร่) ⁵				5,925	9,875	11,850	12,640	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	13,825	12,640	12,640	12,640	12,640	12,640	12,640	12,640	256,750	10,270
กำไร/ขาดทุน (บาท/ไร่)	-11,683	-2,393	-2,738	2,193	5,206	6,356	7,056	8,106	8,106	8,106	8,406	8,406	8,406	8,406	8,406	8,406	8,406	8,406	8,406	7,356	7,356	7,356	7,356	7,356	7,356	7,356	133,391	5,336
กำไร/ขาดทุนสะสม (บาท/ไร่)	-11,683	-14,077	-16,815	-14,621	-9,415	6,356	13,412	21,518	29,624	37,730	46,136	54,541	62,947	71,353	79,759	88,165	96,571	104,977	113,383	120,739	128,095	135,451	142,807	150,162	157,518			
ต้นทุนการผลิต (บาท/กิโลกรัม)				2.49	1.87	1.83	1.75	1.63	1.63	1.63	1.55	1.55	1.55	1.55	1.55	1.55	1.55	1.55	1.55	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.90	

หมายเหตุ¹ค่าเก็บเกี่ยวและรวบรวม จากการประมาณราคา¹ที่ 450 บาท/ตัน ราคาอาจเปลี่ยนแปลงไปตามพื้นที่ ห้ามนำไปเป็นข้ออ้างในการเพิ่มค่าจ้างเก็บเกี่ยว

²ค่าดินพันธุ์ จำนวน 25 ตันค่านวนที่ 55 บาท/ตัน ตามราคาประกาศจำหน่ายต้นกล้าปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร

³ค่าปุ๋ยเคมี อ้างจากตารางการใส่ปุ๋ยดินร่วนทรายในพื้นที่ขาดน้ำ>400 มม. โดย ปุ๋ยเคมี 21-0-0 ราคา 9.7 บาท/กก. หินฟอสเฟต 0-3-0 ราคา 2.6 บาท/กก. ปุ๋ยเคมี 0-0-60 ราคา 17.23 บาท/กก. (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559ก) ปุ๋ยกลีเซอไรท์ 27%MgO ราคา 8.5 บาท/กก. และปุ๋ยโบเรท ราคา 8.5 บาท/กก. (บริษัท วาย.วี.พี เฟอร์ติไลเซอร์, 2556)

⁴อ้างอิงจากตารางคำนวณต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559ข)

⁵ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันหน้าแปลงเกษตรกร จากค่าเฉลี่ยราคาคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ระหว่างปี 2556-2558 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559ค)

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาที่ดิน. 2559. ทรัพยากรดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (7 กันยายน 2559).
ที่มา:http://oss101.ddd.go.th/web_soils_for_youth/s_thailand2.htm
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. 2559. ข้อมูลโรงงาน (7 กันยายน 2559).
ที่มา:<http://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=data1search>
- เกริกชัย ธนรัักษ์. 2554. การปลูกและดูแลรักษาปาล์มน้ำมัน. ใน การจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำมันปาล์ม. สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร. 145 หน้า.
- นคร สาระคุณ สมยศ สินธุระหัส และสุทัศน์ ด่านสกุลผล. 2541. วิเคราะห์พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้ของประเทศไทย. กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 266 หน้า.
- บริษัท วาย.วี.พี เฟอร์ติไลเซอร์. 2556. ติดต่อส่วนตัว
- เพ็ญศิริ จำรัสฉาย. 2554. วิทยาก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว. ใน การจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำมันปาล์ม. สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร. 145 หน้า.
- ศูนย์ศึกษาระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 2557. การผลิตปาล์มน้ำมันไทยภายใต้กรอบ AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (21 พฤศจิกายน 2557). ที่มา: <http://www.oleen.co.th/th/knowledge/interesting/>
- สถาบันวิจัยพืชไร่. 2554. การจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำมันปาล์ม. สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร. 145 หน้า.
- สุรจิตติ ศรีกุล ภิญโญ มีเดช ชายโฆรวีส และคณะ คลอดเพ็ง. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในรอบปีกับผลผลิตของปาล์มน้ำมัน. รายงานผลงานวิจัย ประจำปี 2539 ศูนย์วิจัยพืชสวนสุราษฎร์ธานี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. หน้า 179-189.
- สุรจิตติ ศรีกุล ภิญโญ มีเดช และเกริกชัย ธนรัักษ์. 2547. การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน. หน้า 35-60. ใน: เอกสารวิชาการ ปาล์มน้ำมัน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุวิทย์ ชัยเกียรติยศ อุดม คำชา กาญจนา ทองนะ พสุ สกุลอารีวัฒนา และ ศิริลักษณ์ สมณี. 2552. การผลิตต้นกล้าปาล์มน้ำมันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย กรมวิชาการเกษตร. 26 หน้า
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. เล็งอนาคตปาล์มไทย เมื่อต้องไต่บนเส้นลวด สศก. เจาะหลากมุมมอง ร่วมหาทางออกอุตสาหกรรมปาล์ม (27 กรกฎาคม 2558). ที่มา: http://oae.go.th/ewt_news.php?nid=20474&filename=index

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. ปาล์มน้ำมัน : เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี 2557 - 2559 (ปี 2559 พยากรณ์ ไตรมาส 2 เดือนมิถุนายน 2559) (7 กันยายน 2559). ที่มา: <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/palm.pdf>

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559ก. ราคาขายปลีกปุ๋ยเคมีรายเดือน(1 กันยายน 2559). ที่มา:<http://www.oae.go.th/economicdata/retailpes.html>.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559ข. ตารางต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน (1 กันยายน 2559). ที่มา:<http://www.oae.go.th/economicdata/costcal.html>.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559ค. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2558. 109 หน้า

Caliman, J.P. 1992. Oil Palm and water deficit production adapted cropping techniques. *Oleagineux*. 47(5): 205-216.

Corley, R.H.V. 1976. Inflorescence abortion and sex differentiation. *In* Oil Palm Research (ed. R.H.V. Corley, J.J. Hardon and B.J. Wood) pp. 37-54. Amsterdam Elsevier.

Corley, R.H.V. and P.B. Tinker. 2003. The Oil Palm 4th ed. Blackwell Publishing, Inc., USA. 562p.

Guha, M.M. 1986. Agro-climatic and soil factors in land use planning for oil palm development in Thailand. Consultant Report to UNDP/FAO/THA/84/007 project.

Hartley, C.W.S. 1984. The Oil Palm. Longmans, London. 806p.

Hartley, C.W.S. 1988. The Oil Palm 3rd ed. Longmans, London. 761p.

Hong, T.K. and R.H.V. Corley. 1976. Leaf temperature and photosynthesis of a tropical C3 plant, *Elaeis guineensis*. *MARDI Res. Bull.* 4(1): 16-20.

Lim, K.H., K.J. Goh., K.K. Kee. And I.E. Henson. 2011. Climate requirements of oil palm. In *Agricultural Crop Trust: Agronomic principles and practices of oil palm cultivation*. (ed. K.J. Goh., S.B. Chiu and S. Paramanathan), pp.1-37. Selangor Darul Ehsan: Majujaya Indah Sdn. Bhd.

Mendez, Y.D.R., L.M. Chacon, C.J. Bayona and H.M. Romero. 2012. Physiological response of oil palm interspecific hybrids (*Elaeis oleifera* H.B.K. Cortes versus *Elaeis guineensis* Jacq.) to water deficit [access 16 December 2013]. Available from: http://www.scielo.br/scielo.php?pid=S1677-04202012000400006&script=sci_arttext

Tan, K.S. 1979. Root development of oilpalm on inland soils of West Malaysia. *In* Soil Physical Properties and Crop Production, R. Lal and D.J. Greenland (eds.). John Wiley & Co., New York, pp.363-374.

Wikipedia. 2016. Palm Oil. 17th August 2016. https://en.wikipedia.org/wiki/Palm_oil.

ที่ปรึกษา

นิรันดร์ สุขจันทร์

ผู้ทรงคุณความรู้

อรรถรัตน์	วงศ์ศรี
วิชนีย์	ออมทรัพย์สิน
ยิ่งนิยม	รียาพันธ์
เพ็ญศิริ	จำรัสฉาย
นฤทัย	วรสถิตย์
พรทิพย์	แพงจันทร์

คณะกรรมการจัดการความรู้ ปี 2559

นฤทัย	วรสถิตย์
ธงชัย	คำโคตร
พรทิพย์	แพงจันทร์
สิทธิพงษ์	ศรีสว่างวงศ์
กาญจนา	ทองนะ
วุฒิชัย	กากแก้ว
อนงค์นาฏ	ชมพู่แก้ว
นิมิตร	วงศ์สุวรรณ
วีระวัฒน์	คู่ป้อง
นิยม	ไข่มุกข์
สุทธินันท์	ประสาธน์สุวรรณ
พสุ	สกุลอารีวัฒนา
วราพร	วงศ์ศิริวรรณ
สุนารี	คลังสมบัติ

คำนิยม

ขอขอบคุณคณะทำงานจัดการความรู้ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาเข้าร่วมดำเนินการจัดการองค์ความรู้การจัดการสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จนประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณผู้ทรงความรู้ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอรรัตน์ วงศ์ศรี ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี คุณวิษณีย์ ออมทรัพย์สิน คุณยี่งนิม ธิยาพันธ์ คุณเพ็ญศิริ จำรัสฉาย และคุณกาญจนา ทองนะ นักวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี คุณเกริกชัย ธนรักษ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สำหรับข้อมูลปาล์มน้ำมันด้านต่างๆ รวมทั้งสละเวลาตรวจอ่าน และให้ข้อเสนอแนะ จนทำให้องค์ความรู้ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ขอขอบคุณ คุณพิมพ์ชนก วัชรินทร์ ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหนองคาย ในการจดรายงานการประชุม จัดทำเอกสารองค์ความรู้ฯ ตรวจทานแก้ไขจนงานสำเร็จลุล่วง